

בא סימן פרק ששי נדה

נדה

עין משפט נר מצוה

א מ"י פ"ז מהלכות
אסורי ביאה הלכה ט'
בא ב' מ"י ט"ז הלכה טו'
בב ג' מ"י ט"ז הלכה טז'
ג' מ"י ט"ז הלכה טז'
בג ד' מ"י ט"ז הלכה טז'
ה' מ"י ט"ז הלכה טז'
ו' מ"י ט"ז הלכה טז'
ז' מ"י ט"ז הלכה טז'
ח' מ"י ט"ז הלכה טז'
ט' מ"י ט"ז הלכה טז'

תוס' הרא"ש

שמיני ולילוי ד' לילות
מתוך י"ח מכתב משפט
דאם רבתי ג' ימים בתוך
י"א יום שבין נדה לנהר
אם אינם רצופין אינה
זבה גדולה לאפוקי מרב
סעדיה שכתב שאם ראתה
ג' ימים בימי זבה אפילו
היו מפורזין צריכין ד'
נקיים והגיה ר"ת ושיבש
הוא הדאחיות כתבתו ותלו
בשמו דאטו רב סעדיה
מי חתים עליה: ותשמש
בתוס' והמה כיון דס"ד
דעשירי לא בעי שימור
איכ' תקישי ליה דאשה
משמשת ד' לילות ולא
יותר ואמאי הא כי ראתה
יום שבעה עשר תשמש
ביום י"ח. עוד דפלוגתא
היא דר"י ור"ל בפרק
תינוקת לרי יוחנן בעי
שימור י"ל דהא דקאמר
ר' יוחנן עשירי בעי שימור
היינו דוקא בתוך ימי
זבתה שאסורה לשמש
ביום י"ח אפי' פוסקת
בר לר"ל מותרת דדוקא
תשעי שיכול לבא לידה
זבה גדולה בעי שימור
אבל עשירי שאינו יכול
לבא לידה זבה גדולה לא
בעי שימור אבל בימי
נדה אפי' ר' יוחנן מודה
דלא בעי שימור. הלכך
פרק ותשמש בתוס' אבל
השתא נחא ליה דאטו
לשמש ביום י"ח והיינו
בימי זבה ואפי' ר"ל מודה
דמדרבנן אטו. רוב ששת
משני מדרבנן אטו דאפי'
(בראיתא י"א יום) [ברואה
ביום י"א גופא] צריכה
לשימור מדרבנן ביום י"ב
לכ"ע רוב אשי [אמר]
גרגון מותר ואינו אטו
אלא מחמת יום עשירי
שימור הלכך צריכה שימור
אף בימי נדה לר' יוחנן
מן התורה כימי זבה
ולר"ל מדרבנן: ותי' אריבס
הו'. פרש"י דפרק אמאי
תשמש יום מ"ח דהא
ח' חמששים שהם טמאים
הם ד' בימי זבה וד'
בימי נדה וזו טהורים
שאתריהן ג' בימי נדה וז'
בימי זבה ולא יעלו לה
לספירת זבה דימי נדה
אינן עולין לספירה זבה.
וקשה לפי דא"כ תקשי
ליה רישא משמעת רביע
מיה מתוך כ"ח יום והלא
ז' שלישיים שהם טמאים
הם ד' בימי זבה וז'
בימי נדה וא"כ ז' ימים
שאתריהן שהיו טהורין לא
עלו לספירה זבה והיאך
תתזור חלילה מ"כ ל"כ
הלא לא תוכל לשמש ביום
ד' טהורין הראשונים של
כ"ח השנים. ותו דמשמע
דאי הוה תני משמשת
י"ד יום הוה נחא ליה
ואמאי הוא עד ס"ג יום
לא ישלמו לה ז' לספירה
זבה כדפרש"י וא"כ היאך
תזרות חלילה מ"כ ל"כ ליום
למ"ח יום. אלא נראה
לפרש דפרק אריבס הוה
משום דח' שלישיים שהיו
טמאים היו שני ימים בימי
זבה וששת בימי נדה
ושמונה טהורין שאחריהן
היאשון הוא להשלים ז'
ימים נדה ועוד צריכה יום

וארבעה לילות מתוך י"ח. משמע כאן צהדיא דאין נעשה
זבה גדולה ולא נריכה ז' נקיים עד שתראה ג'
ימים רצופין צ"ח יום וללא כחוסם שכתבו בשם רבינו סעדיה
שצריכה שבעה נקיים אפילו ראתה צ"ח ג' ימים מפוזרים:
תשמש בתוס'. וא"ת כיון

דקס"ד דעשירי לא
בעי שימור תקשה ליה רישא אמאי לא
משמשת אלא ד' מתוך י"ח דכי ראתה
צ"ח משמשת צ"ח ותו דפלוגתא היא
בפרק בתרא [לקמן ע"ג]: לרבי יוחנן
עשירי בעי שימור ולר"ל לא בעי
שימור ויש לומר דהא דקאמר רבי
יוחנן עשירי בעי שימור היינו צימי
זבה שאסורה לשמש ביום י"א אפילו
פסקה ולר"ל מותרת דעשירי כיון
דאינה יכולה להיות זבה גדולה לא
בעי שימור ולהכי צרישא נחא דאסורה
צ"ח דהוה צימי זבה דאפילו ר"ל
מודה דמדרבנן אטו רבנן צימי נדה
סבד המקשה דאפילו רבי יוחנן מודה
ללא בעי שימור ולכך פריך תשמש
במשפט דעשירי רב ששת גרגון אטו
דאפילו צריכה י"ח נריכה שימור
מדרבנן ביום י"ב לכ"ע רוב אשי
אמר דאינו אטו אלא משום שראתה
בעשירי וצריכה שימור לרבי יוחנן אף
צימי נדה מן המורה כמו צימי זבה
ולר"ל מדרבנן: **הני** אריבס
הו'. פ"ח דפרק אמאי משמשת יום
מ"ח דשמונה חמששים שהן טמאים
ד' ימי זבה וד' ימי נדה ושמונה
טהורין שאחריהם ג' צימי נדה וחמש
צימי זבה וג' ימים הראשונים דימי
נדה לא יעלו לה לספירה זבה דאין
ימי נדה עולין לספירתה דאפי"ג דאינה
נדה שהרי אינה חוזרת לפתח נדתה

עד שתספור ז' נקיים מ"ח כיון דצימים הראויים לימי נדה הם אין
עולין לספירה זבתה וקשה לפירוש זה דא"כ תקשה ליה רישא
דקמי משמשת רביע ימיה מתוך כ"ח הלא ז' שלישיים שהן טמאים
היו ד' צימי זבה וג' צימי נדה וא"כ ז' ימים טהורין שאחריהם
לא יעלו לספירה זבתה והיאך תחזור חלילה מ"כ ל"כ דאסורה
לשמש בז' ימים טהורין של כ"ח שניים ועוד קשה דמשמע דאי
הוה תני ומשמשת צ"ח הוה נחא ליה ואלא עד ס"ג יום לא יעלו לה
ז' לספירתה כדפרש"י וא"כ היאך חוזרת חלילה ממ"ח למ"ח לכן
נראה דה"פ ה"פ ד' הוה דצח' רביעיות אינה משמשת רק ר' דהא
ח' שלישיים שהיו טמאים היו ז' צימי זבה וקשה לחרינה ימי נדה
ויום ראשון מרביעיות שהן טהורין לא תשמש דהוה מו' ימי נדה
ויום שני נמי לא תשמש לרב אשי דאמר לעיל עשירי בעי שימור
והרי יום שני הוה שימור ליום י"ז שהוא עשירי ויום ראשון אפי"ג
דטהור הוה סבד המקשה דלא הוה שימור כיון דהוה מימי נדה וימים
שהיא נדה גמורה אינן עולין לספירה זבה קטנה אבל מיום מ"ח
לא פריך דכיון דאינה נדה גמורה עד שתספור ז' נקיים עולין לה
ספיר לכ"ע אפי"ג שהן ראויין לימי נדה ולכן נחא ליה רישא
דמשמשת רביע ימיה מתוך כ"ח ימיה ונדה עלו לה לספירה זבה
ימי זבה נראה דלא דק דאינה טובלת עד ליל פ' שהרי ח' ימים
שביעיים הם ששה ימי זבה ושני ימי נדה ושמיניים הטהורים הן
ה' צימי נדה וג' צימי זבה ושמיניים הטהורות כל ח' ימי זבה
והעשיריים ז' לספירת נקיים: (ט) **ולמא** לדמשנה הש"ס ימי לילה
וימי נדה א"כ לר"ת דפסקה דימי לידתה שאינה רואה בהן אין עולין
לספירת זבתה (וה"ה) ולפרש"י דימים הראויים לימי נדה אין עולין
אין תקנה לנשים בזמן הזה דהוה כלהו ספק צבות וצריכות ז' נקיים
ופעמים דקיימי צימים הראויים לנדה ולא עלו לה לספירתה ונקייהו
לפירוש רש"י אמי שפיר דהוה פסק דימי לידה עולין לימי ספירתה
ולר"ת נמי ימי נדה דווקא אין עולין אבל ימים הראויין עולין שפיר:
אלא

הא קצבר הוה. **אריבס** הוה. קצבר הוה.
דמוציב שהאשה הזאת לא תשמש יום מ"ח לפי שהשמונה החמשיים שנעשית בהן זבה אין מהן אלא ד' מימי זבה וד' האחרונים מימי נדה הן ומיהו
תחלת נדה לא היו כל זמן שלא ספרה ולא טהרה מוזבה אבל להכי מהניא הך ראייה (ו) ד' האחרונים הראויין לנדות שכשיבאו שמונה טהורין
שאחריהם לא יעלו שלשה הראשונים לימי הספירה לפי שהן השלמה ימי נדה וימי נדתה שאינה רואה בהן אין עולין לספירת זבתה הלכך
אין כחן אלא חמשה לספירה וכשתראה יום מ"ט סתרת וכן כל ח' השביעיים (י) ועד שיגיע יום ס"ג לא ישלמו ימי ספירתה:
ימי

טובות ינהו. בתמייה: דמינא. לפרושי פקחות דמתניתין קאמי:
יום אחד טמא ויום אחד טהור. כל ימיה וקמיירי כשרואה ציזם:
משמשת שמיני. ליום שראתה צו ראייה ראשונה שהרי טהורה (ה) הוה
שהרי שביעי לערב טבלה ולא תראה עד תשיעי הלכך משמשת
שמיני שלם לילה ויום ולילו **עמו**.
ליל (ו) אחריו נגיה תשיעי: **וארבעה**
לילות מתוך שמונה עשר יום. לראייה
הראשונה שהרי אשה זו לא תהא זבה
לעולם שאינה רואה ג' רצופין וכשהיא
רואה תשיעי תהא שומרת עשירי
ותשמש צלילה ותראה צ"ח ותשמור
צ"ג ותשמש צלילה הרי שמים ותראה
צ"ג ותשמור צ"ד ותשמש צלילה הרי
שלשה ותראה ט"ו ותשמור ט"ז ותשמש
לערב הרי ד' צי"ח תראה ותשמור
י"ח הרי כלו י"ח ולא שמה אלא ד'
לילות לצד שמיני ולילו ותשמיש אחרון
אינו בתוך י"ח ולמחר צ"ט כשתראה
תהא תחלת נדה שהרי שלמו י"ח שצין
נדה לנדה וחוזרת למינה שאמרנו:
ואם היטה רואה. כלל הימים הטמאים
מנערה: **אינה משמשת אלא שמיני**.
שלם לילה ויום אבל לא ליל של אחריו
שהרי תראה צו ותהא טמאה וצריכה
לשמור עשירי וצלילה לא טובול שהרי
רואה וכן עד סוף י"ח שהן י"ח עם
ימי הנדות וצ"ט תהא תחלת נדה
ותחזור למינה ותשמש שמיני וכן
לעולם: **ז' ימים טמאים כו'**. כלל
דמילתא כל ימים לעומן עד סוף
פירקין כשרואה מנערה: **משמשת**
שמיני. שהו משני ימים הטהורים
שביעי ושמיני טהורין הן אלא
שהביעי מהנדות וטובלת לערב
ומשמשת שמיני שלם ולערב תראה
שהו תשיעי וכן א' עשירי ותשמור י"א

י"ג ואלו שנים עשר וששה עשר ועשרים
ותשמש נמי בתשסר אמר רב ששת זאת
אומרת (ג) גרגון דתני אטו רב אשי אמר
נהי דחד עשר לא בעי שימור עשירי מיהא
בעי שימור ישלשה ימים טמאין ושלשה
ימים טהורין משמשת שני ימים ושוב אינה
משמשת לעולם הארבעה ימים טמאים
וארבעה ימים טהורין משמשת יום אחד
ושוב אינה משמשת לעולם יחמשה ימים
טמאים וחמשה ימים טהורין משמשת שלשה
ימים ושוב אינה משמשת לעולם יששה
ימים טמאין וששה ימים טהורין משמשת
חמשה ימים ושוב אינה משמשת לעולם
ישבעה ימים טמאין ושבעה ימים טהורין
משמשת רביעי מיהא מתוך כ"ח ימים
שמונה ימים טמאין ושמונה ימים טהורין
משמשת חמשה עשר יום מתוך ארבעים
ושמונה הרי אריבס הוה אמר רב אדא בר
יצחק זאת אומרת ימי נדתה שאין רואה
בהן עולין לספירת זבתה דאיבעיא להו
ימי

י"ג ואלו שנים עשר ושבעה עשר ומשמשת י"ב שלם ותראה י"ג
וי"ד ותהא שומרת ט"ו ותשמש ט"ז ותראה י"ז וי"ח ותשמור י"ט
דקצבר הרואה יום י"א אטו לשמש למחר ולקמן פריך ותשמש
במשפט דהא כלו ימים שצריכה שימור ומ"ח ציזם עשרים
משמשת וכשתראה יום כ"ח הרי היא תחלת נדה וחוזרת למינה זה
שאמרנו: **ומשמשת ששספר**. דקיימא לן בפרק אחרון [לקמן ע"ג]: יום אחד
עשי לימי זבה לא בעי שימור יום כנגדו וזו למה משמרת י"ט בשביל
י"ח שהוא סוף זיבה: **גרגון דסגן**. בפרק תינוקת (סג). הרואה יום
י"א וטבלה ליום שלאחריו ושמה וראתה צו ציזם בית הלל אומרים
הרי זה גרגון שלם ותשמיש יום זה ומנהך צריכתא דקמי ומשמשת
יום עשרים ולא יום י"ח שבעין דאטו להיות גרגון ולשמש ציזם
י"ב עם הרואה צ"ח: **רב אשי אמר**. לעולם אינו אטו והכא דתני
אטו משום שראתה יום עשירי דאינה בעי שימור לפיכך תשז י"ט
דטהור ויהא שימור ליום י"ז שהוא עשירי לימי זבה. שימור לא הוה
אלא יום טהור דהכי נפקא לן יהיה מלמד שסופרת יום אחד לאחד
וספירה לא הוה אלא יום טהור: **משמשת שני ימים**. אחד הוא וי"ב
שהשמיני ותשיעי מ"ח שצין נדה לנדה הן ועשירי שימור הוא לכן
ושוב אינה משמשת לעולם שהרי תראה צ"ח וי"ג וי"ד וי"ה וי"ו וי"ז וי"ח
לספור ז' נקיים והיא לא תראה ז' נקיים לעולם: **יום אחד**. שמיני
דכולה צריכתא כשרואה ערב: **רביע ימיה מתוך כ"ח**. שבעה ימים
שאחר שבעה הטמאים של נדות היא משמשת וצבעה השלישיים תהא
זבה וצבעה האחרונים הן ימי הספירה הרי כ"ח וציזם כ"ט תהא
תחלת נדה ומלמדת משמשת רביע ימיה ולהכי נקט כ"ח מפני שתחלת
נדתה של זו מ"כ ל"כ: **ט"ו יום מתוך מ"ח**. כגון ח' הראשונים
השמיני ימי זבה ומשמנה השניים תשמור יום לשמיני ושלפניו תשמש
שבעה הרי ט"ו שבעה עלים ושארו צ' לצא מימי זבה ושלפניו השלישיים
שנים מהן ימי זבה והששה תחילת נדה ושמונה הרביעיים שהן טהורים
ב' הראשונים ישלים ז' ימי נדה והשבעה תשמש ועכשיו נותרו ד' ימים
מימי זבה שמונה החמשיים הרי היא זבה משלשה ראשונים וח' שלאחריהן
שבעה לספירה ושמיני לתשיעי הרי ט"ו יום מתוך מ"ח וציזם מ"ט
דמוציב שהאשה הזאת לא תשמש יום מ"ח לפי שהשמונה החמשיים שנעשית בהן זבה אין מהן אלא ד' מימי זבה וד' האחרונים מימי נדה הן ומיהו
תחלת נדה לא היו כל זמן שלא ספרה ולא טהרה מוזבה אבל להכי מהניא הך ראייה (ו) ד' האחרונים הראויין לנדות שכשיבאו שמונה טהורין
שאחריהם לא יעלו שלשה הראשונים לימי הספירה לפי שהן השלמה ימי נדה וימי נדתה שאינה רואה בהן אין עולין לספירת זבתה הלכך
אין כחן אלא חמשה לספירה וכשתראה יום מ"ט סתרת וכן כל ח' השביעיים (י) ועד שיגיע יום ס"ג לא ישלמו ימי ספירתה:
ימי

א [לקמן ע"ג] וי"ח וי"ח
טו [לקמן ע"ג] וי"ח וי"ח
לו ד"ה אבי"ח (ט) מהר"ם
מ"ו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משמשת וכו'
טהורה היא שפיר: (ב) ד"ה
וללו עמו ליל של אחריו:
(ג) ד"ה אריבס וכו' הך
האינה דר' האחרונים:
(ד) תוס' ד"ה הני ה"ה
ולמאי דמשהו הש"ס ימי
לידה דה"ה:

גליון הש"ס

בב' משמשת שמיני ולילו
עמו. ע' כדל"ח כ"כ צ"ט
תוס' פ"א:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א רש"י ד"ה משמשת וכו'
שהו ימי ז' יום עשירי ושמיני
יום י"א וכו' כ"כ: [ב] ד"ה
ט"ו יום וכו' ותמה הרביעים
שהן טהורים הכאן שולס ז'
וכו' כ"כ: [ג] ה"ה תמא
דמשכת י"ח מלל דמשהו מתק
וי"ב דמשהו וכו' כ"כ:
ד' כקין משפט אוח' ז' כ"כ
ועו"ש כ"ה הלכה ז' וי"א
דתיק: